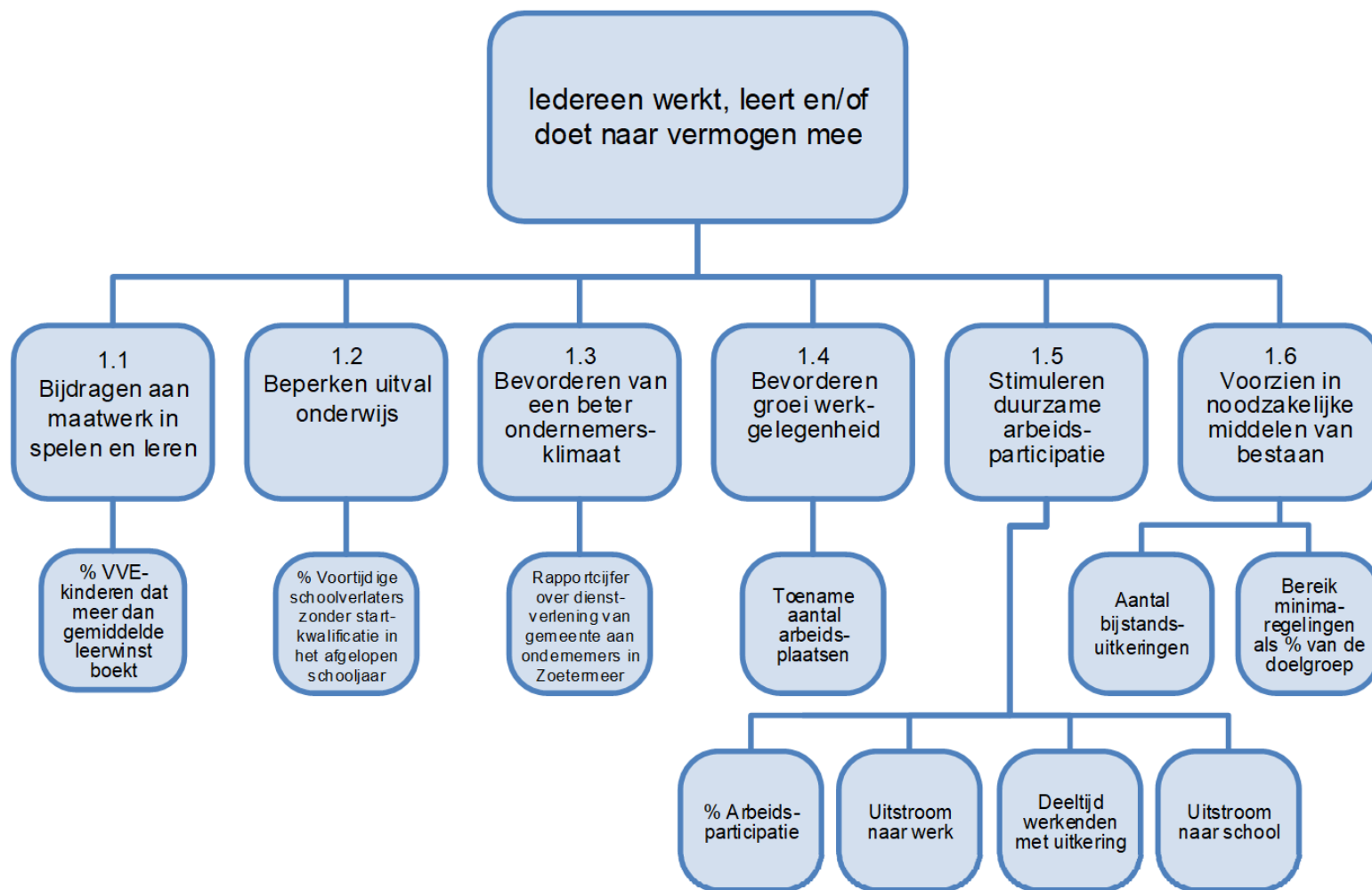

gemeente
Zoetermeer

Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie

Algemene doelstelling: Iedereen werkt, leert en/of doet naar vermogen mee

Iedereen werkt, leert en/of doet naar vermogen mee

Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie geeft de inspanningen weer, die eraan bijdragen dat elke Zoetermeerder leert, werkt of meedoet naar vermogen.

Onderwijs

2022 was het jaar waarin we samen met kinderopvang- en onderwijspartners gestart zijn om de negatieve gevolgen van COVID-19 te beperken. Met het rijksgeld van het Nationaal Programma Onderwijs zijn veel activiteiten gestart om de opgelopen achterstanden in te halen.

En 2022 was het jaar van de start van de oorlog in Oekraïne. Voor ontheemden die naar Zoetermeer kwamen, is kinderopvang en onderwijs georganiseerd. Terugkijkend naar afgelopen jaar zijn we ook trots dat in overleg met alle onderwijsbesturen de kaders voor onderwijshuisvesting vastgesteld zijn. Zoetermeer kan weer aan de slag met de schoolgebouwen, zodat ze goede leer- en ontwikkelplekken zijn en blijven.

Ondanks COVID-19 haalden veel kinderen en volwassenen het afgelopen jaar hun diploma ondanks COVID-19. Een mooie mijlpaal was de uitreiking van het diploma aan 10 geslaagden voor de nieuwe opleiding logistieke leerweg. Deze volwassenen zijn bij- of omgeschoold en kunnen aan de slag in de logistiek.

Economie

De actieagenda Economie 2020-2022 is de basis voor de inzet op economie. Er is uitvoering gegeven aan de ambities uit de actieagenda gericht op:

1. Het verbeteren van het vestigingsklimaat
2. Stimuleren van MKB-ondernemers in digitalisering
3. Impuls geven aan de kenniseconomie

Voor een gezonde doorontwikkeling van de stad is naast een divers woningaanbod en verschillende voorzieningen passende werkgelegenheid nodig. Werkgelegenheid moet in omvang en in aard passen bij de doorontwikkeling van de stad. Investeren in een goed en aantrekkelijk vestigingsklimaat is belangrijk, zodat ondernemers succesvol kunnen ondernemen en samen met kennisinstellingen de banen van de toekomst kunnen creëren. In 2022 is geïnvesteerd in capaciteit binnen economie en onderwijs om de samenwerking tussen de gemeente, het onderwijs en het bedrijfsleven nog beter te ondersteunen. Dit doen we niet alleen in Zoetermeer zelf, maar ook in de regio.

Daarnaast zijn er verschillende transities op het gebied van energie, klimaat en digitalisering, kansen in werkgelegenheid en innovatie die van invloed zijn op ondernemers. Er is een groep ondernemers die hierbinnen zelfstandig hun weg vindt. Anderen hebben daar ondersteuning bij nodig.

Ook 2022 kende moeilijke tijden voor ondernemers in Zoetermeer. Een deel van hen ondervindt nog steeds hinder van of is in economisch zwaar weer terecht gekomen als gevolg van COVID-19 crisis. Door proactieve samenwerking met regionale partners, zoals: het Regionaal Mobiliteitsteam, stichting Ondernemersklankbord en het Regionaal Bureau Zelfstandigen ondersteunt het college ondernemers bij de heroriëntatie op ondernemerschap of krijgen ze begeleiding naar werk of hulp bij schulden.

In Zoetermeer is in 2022 het aantal bedrijfsvestigingen toegenomen met 533 (van 9.889 naar 10.422). Het aantal faillissementen in 2022 is 11 (bron: <https://www.kvkregiodata.nl>). Dat zijn drie faillissementen minder dan in het jaar 2021 (14). In de tweede helft van 2022 merken wij dat vooral de kleine ondernemers in de retail hinder ondervinden van de energiecrisis. Dit heeft zich nog niet vertaald naar een groter aantal faillissementen.

Arbeidsparticipatie en inkomensbeleid

In 2022 hadden we te maken met een zeer krappe arbeidsmarkt wat veel kansen opleverde voor mensen die een nieuwe baan zochten. Vanuit de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal en De Binnenbaan is daarom ingezet op het begeleiden van werkzoekenden naar (ander) werk en omscholing. Tegelijk was 2022 ook een jaar met grote onzekerheden op het gebied van inkomen. Veel huishoudens hadden zorgen als gevolg van de stijgende energieprijzen en de hoge inflatie. Als gemeente zijn we hiermee aan de slag gegaan. Met maatschappelijke partners hebben we overleg gevoerd zoals met de Voedselbank, Stichting Leergeld en Stichting urgente noden Zoetermeer (noodfonds voor huishoudens). Deze partijen, die huishoudens in de absolute basisbehoeften ondersteunen, konden rekenen op extra financiële steun van de gemeente waar nodig. Ook hebben we in december het GeldPunt ingericht, waar alle inwoners die vragen hebben over geld, dan wel geldzorgen hebben, terecht kunnen. Aan het begin van 2022 hadden we nog te maken met de

coronamaatregelen wat de dienstverlening aan inwoners in die eerste maanden lastiger maakte. De dienstverlening is zoveel mogelijk telefonisch en digitaal voortgezet. Hiermee kon bijvoorbeeld de toegang tot schuldhulpverlening voor inwoners en ondernemers laagdrempelig gehouden worden. In het kader van het Programma Sociale innovatie is er gewerkt aan voorstellen om samen met werkgevers verborgen schulden onder werknemers te vinden, het voorkomen van (economische) dakloosheid en het creëren van basisbanen.

Doelstelling 1.1 Bijdragen aan maatwerk in spelen en leren

Wat hebben we gerealiseerd in 2022 in de vier pijlers van onze onderwijsvisie?

Pijler 1. Onderwijs aanbod op maat.

- De Kadernotitie onderwijshuisvesting voor het primair en speciaal onderwijs en de Kadernotitie voor het voortgezet (speciaal) onderwijs zijn in de gemeenteraad besproken en vastgesteld. Vanuit de kaders zijn integrale huisvestingsplannen voor renovatie en vervanging van onderwijsgebouwen in de komende jaren opgesteld in overleg met de schoolbesturen. Het college heeft ingestemd en legt deze plannen in het eerste kwartaal van 2023 ter besluitvorming aan de raad voor.

Pijler 2. Het organiseren met partners van goed onderwijsaanbod.

- Er zijn verschillende activiteiten georganiseerd om de achterstanden die door COVID-19 opgelopen zijn, te verminderen met het rijksgeld uit het Nationaal Programma Onderwijs. Voorbeelden zijn lessen om het welbevinden van leerlingen te bevorderen, kennismaking met culturele instellingen en verschillende sportactiviteiten.
- Onderwijsachterstanden bij jonge kinderen zijn beperkt door voldoende en kwalitatief goede voorschoolse educatie aan te bieden. Wij hebben onder andere het aanbod van de Voorschoolse Educatie-consulent (voor extra begeleiding van ouders die moeite hebben met de aanmelding voor voorschoolse educatie) uitgebreid. En er zijn nieuwe locaties gestart, waaronder een aparte groep voor Oekraïense peuters. Het jaar 2022 stond vooral in het teken van het bieden van onderwijs aan Oekraïense ontheemden. In mei 2022 is de Nieuwkomersvoorziening Opvang en Onderwijs Zoetermeer (NOOZ) opengestaan voor kinderen in de leeftijd van 2-12 jaar. Ook het taalonderwijs aan de Oekraïense kinderen in de leeftijd van 12-18 is uitgebreid.
- In het voortgezet onderwijs is een toename gezien van nieuwkomers (Oekraïense ontheemden en jongeren uit de COA locatie). Hier is zo goed mogelijk op ingespeeld, maar uitbreiding was lastig door het personeelstekort.
- De startbijeenkomst van de Lokaal Educatieve Agenda (LEA) 2021-2030 in september is goed bezocht. De bijeenkomst met beleidsmedewerkers, directies en besturen van kinderopvang, onderwijs en gemeente stond in het teken van Gelijke Kansen. De opbrengst is samengevat in zes beloften, waarmee we met elkaar er voor zorgen dat kinderen en jongeren het beste uit zichzelf kunnen halen. Vanuit de ambities en beloften zijn concrete actielijnen en doelen voor de uitvoeringagenda LEA 2023 uitgewerkt.
- Om de deskundigheid van de pedagogisch medewerkers en gastouders in de kinderopvang verder te verbeteren, zijn webinars georganiseerd met en door de jeugdhulp. Door deze extra kennis verwachten we dat meer kinderen binnen de reguliere opvang kunnen blijven door een betere begeleiding. Daardoor vergroot ook de kans dat ze doorstromen naar het reguliere onderwijs. Zo'n 150 deelnemers volgden de webinars en workshops en beoordeelden deze met een 4 op een schaal van 5.

Pijler 3. Een goede start en actief kunnen blijven op de arbeidsmarkt.

- De Dutch Innovation Factory (DIF) ontwikkelde zich steeds meer als centrale locatie voor het Informatie Technologie (IT) onderwijs in de regio met de MBO-HBO Campus. In 2022 heeft de Haagsche Hoge School voor 5 jaar bijgetekend, zodat de Zoetermeerse locatie behouden blijft. Er studeren inmiddels 570 studenten (peildatum eind 2022). 71 HBO-ICT studenten zijn in 2022 afgestudeerd.
- Er zijn het afgelopen jaar naast het reguliere MBO-HBO onderwijs ook om- en bijscholingstrajecten geweest voor IT-ers. En de nieuwe opleiding Data Science & Artificiële (kunstmatige) Intelligentie van De Haagse Hogeschool is gestart. De DIF biedt fysieke ruimte voor (een deel van) de opleidingstrajecten en organiseert de verbinding met het bedrijfsleven via de MKB Digiwerkplaats.
- De samenwerkingsovereenkomst WE-IT 2022-2024 is ondertekend met als ambitie om er 3000 IT-ers bij te krijgen in Zuid Holland. Ook voor dit onderwijs biedt de DIF fysieke ruimte en is de verbinding met het bedrijfsleven met het MKB Digiwerkplaats georganiseerd.
- In december 2022 is de uitvoeringsagenda DIF getekend met (kennis)partners in de stad. Hierin is onder andere vastgelegd dat er meer onderwijs- en onderzoeksactiviteiten gerealiseerd worden in de DIF.
- Voor het om- en bijscholen in de logistiek zijn gesprekken gevoerd met mboRijnland en Lentiz om de bestaande opleidingen in samenwerking met de bedrijven in de A12 corridor uit te bouwen. De Logistieke Leerweg is een opleiding voor logistiek in het gebied Zoetermeer/Lansingerland.
- De afspraken over een Thuiszorg Leerweg zijn gemaakt. Deelnemers volgen gedurende anderhalf jaar een mbo niveau-1 opleiding bij mboRijnland en werken tegelijkertijd minimaal 16 uur per week als huishoudelijke hulp bij een thuiszorgorganisatie. De thuiszorg Leerweg is een samenwerking tussen mboRijnland, De Binnenbaan, Alcura, Vierstroom Hulp Thuis, Thuiszorg Inis en BTO thuiszorg.

Pijler 4. Iedere volwassen inwoner beschikt over voldoende basisvaardigheden.

- In september 2022 is voor de WEB (Wet Educatie Beroepsonderwijs) een aanbesteding van start gegaan voor formele educatietrajecten. Voor onze regio Zuid-Holland Centraal zijn er nu twee taalaanbieders die het formele klassikale taalaanbod verzorgen voor laaggeletterden. Hierdoor kan beter gestuurd worden op resultaten, is er een helder eenduidig aanbod en een doorlopende leerlijn naar het lokale informele aanbod.

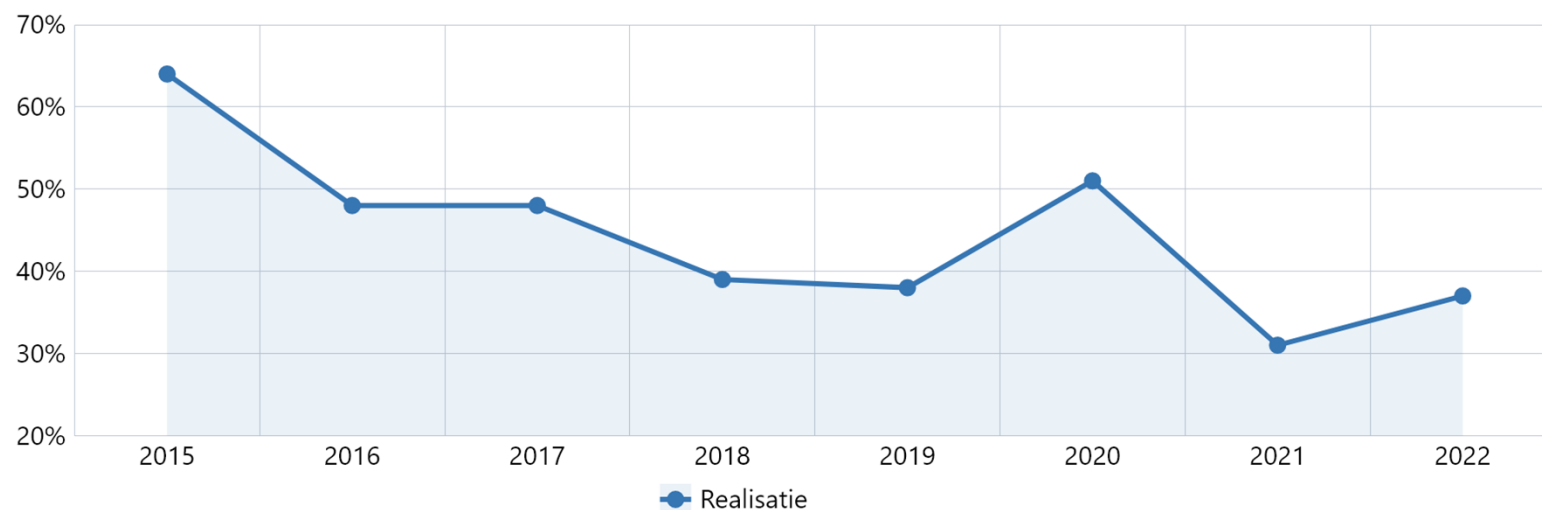
% VVE-kinderen dat een meer dan gemiddelde leerwinst boekt (Realisatie 2022) **Omschrijving**

Bron: Jaarlijkse monitor VVE Zoetermeer

Type	2021	2022
Begroting	46 %	46 %
Realisatie	31 %	37 %

Trendgrafiek % VVE-kinderen dat een meer dan gemiddelde leerwinst boekt (Realisatie 2022)

Omschrijving

Bron: Jaarlijkse monitor VVE Zoetermeer

Toelichting

Doel gehaald: Nee

Toelichting: De resultaten van de peuters zijn sinds 2020 niet meer bepaald op basis van de Cito toetsen voor peuters, maar op basis van twee ontwikkellijnen uit het kindvolgsysteem Kijk!. De ervaring leert dat de resultaten op basis van Kijk! lager zijn dan op basis van Cito toetsen. Daarnaast waren er in het schooljaar 2021-2022 beperkte resultaatgegevens beschikbaar. Dit kwam door de coronasluiting, het grote personeelstekort in de kinderopvang en de korte plaatsing van sommige kinderen. Hierdoor zijn de gegevens minder betrouwbaar. Ook hebben de opgelopen achterstanden door COVID-19-effect gehad op de behaalde resultaten.

Doelstelling 1.2 Beperken uitval in het onderwijs

Jongeren met een afgeronde beroepsopleiding hebben meer kans om hun leven op eigen wijze vorm te geven. Via de aanpak van ongeoorloofd schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten dragen we er daarom aan bij dat zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie halen. Voor die jongeren waar terugkeer naar school echt geen optie is, realiseren we een vlotte doorstroom naar de arbeidsmarkt. Omdat elk kind recht heeft op een passende (onderwijs)plek hebben ouders, scholen, leerplicht/RMC en zorgpartners zich samen ingespannen. Wat hebben zij met elkaar in 2022 hiervoor gedaan?

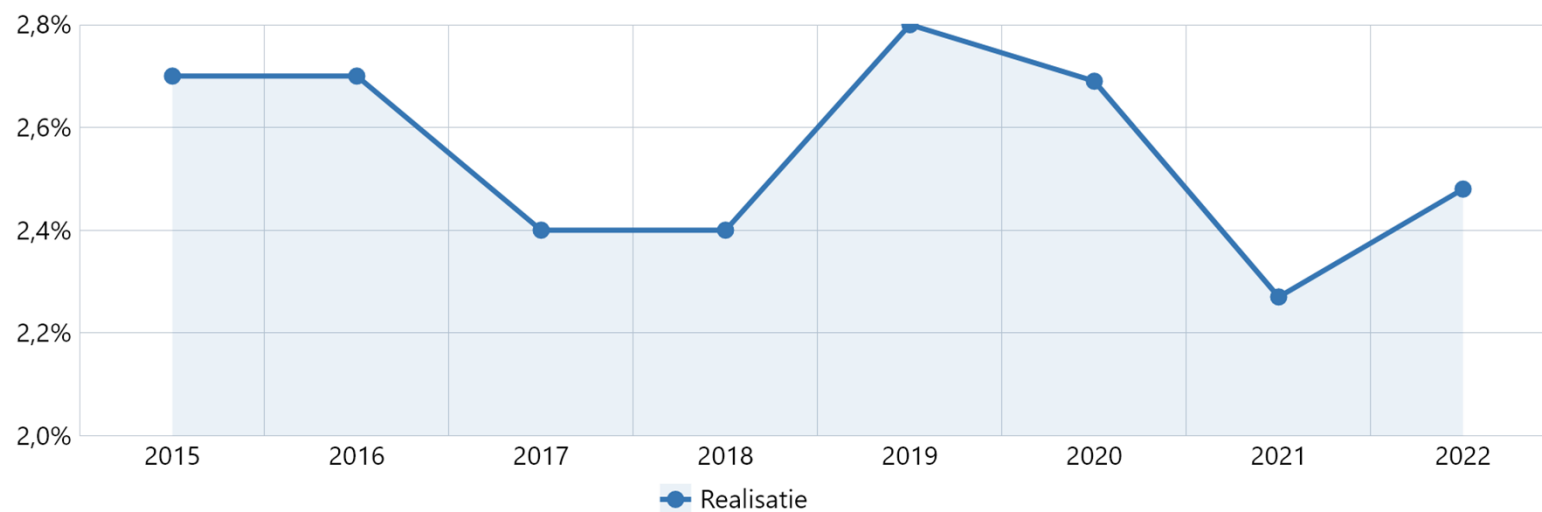
- Om de thuiszittersaanpak te versterken zijn vanuit het Nationaal Programma Onderwijs twee aandachtsfunctionarissen onderwijs-jeugdhulp binnen het team Jeugd en Gezinshulp (JGH) aangesteld. Zij vervullen een 'overstijgende rol' door in een eerder stadium aan te sluiten bij overleggen en proactief te handelen richting de hulpverleningsketen. Bijvoorbeeld als er wachtlijsten zijn of andere oorzaken waardoor de zorg niet tot stand komt. De aandachtsfunctionarissen trekken hierin samen op met de coördinatoren van het samenwerkingsverband en de leerplichtambtenaren.
- In 2022 is een schakelfunctionaris Jeugdhulp/Wmo ingezet op het mbo om bij de bespreking van studenten met een ondersteuningsvraag te adviseren en zo nodig door te verwijzen. Uit de evaluatie bleek dat dit advies eerder in het begeleidingstraject meerwaarde heeft. Daarom is de schakelfunctionaris in het schooljaar 2022-2023 een extra dagdeel aanwezig op locatie om mboRijnland te adviseren.
- In Zoetermeer is een leerroute ontwikkeld door leren op school en in de praktijk te combineren op mbo1-niveau in samenwerking met de McDonald's. Een vorm van het zogenaamde hybride onderwijs, maar hier met extra begeleiding. Daarnaast is aan de Waranda Zoetermeer een praktijklocatie voor studenten gestart met een cadeauwinkel (Giftstore), een restaurant (Da's Mooi) en een speelplek (KinderPlaza). De verschillende mbo-locaties en gemeenten bekeken hoe de begeleiding van deze studenten beter kan.
- De Leerwerkmakelaar heeft in 2022 voor de aanpak voorkomen voortijdig schoolverlaten en jeugdwerkloosheid, jongeren bemiddeld naar een beroepsopleiding BOL (14 jongeren), naar een leerbaan voor de leerroute BBL (11 jongeren) en naar regulier werk (15 jongeren). Bij een beroepsopondersteunende opleiding (BOL) zit een jongere het grootste deel van de week op school en loopt stage om ervaring op te doen in de werkpraktijk. Bij een beroepsbegeleidende leerweg (BBL) combineer je leren en werken doordat een jongere meestal 1 dag per week naar school gaat en 4 dagen per week gaat werken bij een leerbedrijf. Door COVID-19 en een aantrekkende arbeidsmarkt lag het aantal aanmeldingen lager dan verwacht. Daarom zijn op verzoek van de gemeente 51 huisbezoeken door de Leerwerkmakelaar afgelegd bij jongeren die niet gereageerd hadden op een eerdere uitnodiging vanuit het RMC (casemanagers voortijdig schoolverlaten). Het gaat om niet leerplichtige jongeren en zij zijn niet verplicht mee te werken. Er zijn 37 jongeren aangetroffen en met hen is gesproken. Het merendeel was aan het werk als zzp-er of volgde een particuliere opleiding. Er zijn 8 jongeren die na het huisbezoek door de Leerwerkmakelaar in begeleiding zijn genomen.

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) in afgelopen schooljaar: % van alle deelnemers aan vo/mbo-onderwijs (Realisatie 2022) Omschrijving

Bron: VSV-Atlas (OCW) Jaarverslag leerplicht/ RMC

Type	2021	2022
Begroting	2,5 %	2,4 %
Realisatie	2,3 %	2,5 %

Trendgrafiek Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) in afgelopen schooljaar: % van alle deelnemers aan vo/mbo-onderwijs (Realisatie 2022)
Omschrijving

Bron: VSV-Atlas (OCW) Jaarverslag leerplicht/ RMC

Toelichting

Doel gehaald: Net niet, afgerond is het percentage 2,5%.

Toelichting: Door de aantrekkelijke arbeidsmarkt zien we jongeren soms werk boven een opleiding verkiezen. We stimuleren ze dit in combinatie met onderwijs te doen, maar dit is niet verplicht. Als jongeren hun baan kwijtraken of zich bedenken, start begeleiding opnieuw.

Doelstelling 1.3 Bevorderen van een beter vestigings- en ondernemersklimaat

Ambitie 1: Verbeteren vestigingsklimaat

Zoetermeer zet zich vanuit eigen kracht en eigenheid in voor het verder bouwen aan een sterke lokale en regionale economie. Dit vindt plaats in samenwerking met verschillende private en publieke partners. Samen doen, wat samen kan en wat nodig is. Wat hebben we gerealiseerd in 2022?

Stimuleren organisatiegraad op werklocaties

- In 2022 is de inventarisatie naar punten en de wijze waarop ondernemers willen samenwerken in een collectief op de bedrijventerreinen Rokkehage en Hoornhage gestart.
- Eind 2022 is voor bedrijventerrein Zoeterhage een provinciale subsidie aangevraagd voor planvorming, inventarisatie en opstart van de organisatiegraad.
- In 2022 is door de Vereniging Dorpsstraat Vastgoed BIZ (Bedrijven Investerings Zone) en de BIZ Ondernemersvereniging Dorpsstraat opnieuw een uitvoeringsovereenkomst ondertekend voor vijf jaar met het doel te investeren en daarmee de Dorpsstraat te versterken.

Start & Scale ups

- Start- en scale-ups uit Zoetermeer hebben op uitnodiging van de gemeente deelgenomen aan twee exclusieve regionale “Unconference” inspiratiesessies, georganiseerd door Yes!Delft, een van de samenwerkende partijen in het regionale start- & scale-up ecosysteem waar Zoetermeer op is aangesloten.
- De thema-website <https://www.scalebooster.nl> en sociale media-kanalen zijn gedurende het hele jaar onderhouden, zodat actuele kennis over (regionale) relevante initiatieven voor start- & scale-ups tijdig met de doelgroep zijn gedeeld.
- Innovatie en successen van Zoetermeerse start- & scale-ups worden ondersteund en gedeeld in het regionale start- & scale-up ecosysteem, waaronder UP!Rotterdam.
- De Dag van de Ondernemer (op 18 november) was wederom een groot succes. In samenwerking met Netwerk Zoetermeer is het concept van het radioprogramma NRG079 voor en door ondernemers uit 2021 herhaald en uitgebouwd. In Ter Zake het Ondernemershuis werd een tijdelijk ondernemerscafé gefaciliteerd voor live ontmoetingen tussen ondernemers, studenten van de Haagse Hogeschool en belangstellenden. Tijdens deze dag hebben diverse start- & scale-ups en studenten van de IT opleiding van de Haagse Hogeschool aan het programma deelgenomen om andere ondernemers en inwoners te kunnen inspireren. In de aanloop naar vrijdag 18 november zijn circa 100, waaronder SEBO-gecertificeerde, ondernemers met een attentie door de gemeente gewaardeerd voor hun ondernemerschap.

Optimaliseren dienstverlening aan ondernemers

- Het verbeterpunt vindbaarheid van informatie is opgepakt. Uit de Ondernemerspeiling van november 2022 blijkt dat de nieuwe ondernemerspagina op de gemeentesite positief wordt gewaardeerd.
- Het actiepoint themabijeenkomsten faciliteren samen met partners in de stad is gerealiseerd. In de Dutch Innovation Factory zijn themabijeenkomsten van de Dutch Innovation Community gefaciliteerd. In Ter Zake Het Ondernemershuis is een kennissessie van Netwerk Zoetermeer gehouden en worden periodieke ondernemersnetwerkbijeenkomsten van Meer Puur Netwerken en Zoetermeerse Zakenvrouwen gefaciliteerd.
- In het najaar van 2022 is een nieuwe ondernemerspeiling uitgevoerd.
- De accountmanagers economie leiden ondernemers die vragen hebben over een bepaalde taak, vergunning, belasting enz. door naar het juiste loket en houden vinger aan de pols of de ondernemer is geholpen.

Behouden en versterken commercieel voorzieningenniveau

- In het vierde kwartaal is een onderzoek naar de horeca in Zoetermeer gestart.
- Daarnaast is economie aangehaakt om de vertaalslag te maken van het economische beleid naar het omgevingsplan in relatie tot de Visie 2040.

Economic Board Zoetermeer

- Er is een succesvolle bijeenkomst georganiseerd met als centraal onderwerp de verbinding tussen het Dutch Innovation Park en de stad. Voor het vervolg van de bijeenkomsten wordt nagedacht over een nieuwe opzet.

Samenwerking in de regio

A12 corridor

- Eind 2022 heeft de stuurgroep geconstateerd dat het doel waarvoor in 2019 de samenwerking A12 corridor is aangegaan, is bereikt. Er is geen sprake meer van concurrerende gronduitgiften en belangrijke thema's binnen de logistieke sector zijn geagendeerd op andere regionaal bestuurlijke overlegstructuren en samenwerkingen (verkeer, wonen, energie). Besloten is om de samenwerking in haar huidige vorm daarom niet voort te zetten. Er volgt geen nieuwe samenwerkingsovereenkomst.
- Voor het vervolg is aangegeven dat er waarde wordt gehecht aan het onderhouden van het bestaande netwerk tussen gemeenten en partners. En om die alsnog aan te vullen met logistieke ondernemers gevestigd langs de A12. De manier waarop dat plaats gaat vinden wordt uitgewerkt.

Innovation Quarter (IQ)

Vanuit het oogpunt van doelmatigheid en het gericht aanwenden van schaarse middelen is besloten om de samenwerking met regionale ontwikkelingsmaatschappij Innovation Quarter (IQ) een andere invulling te geven. Dit houdt in dat Zoetermeer eind 2022 niet langer zelfstandig financieel participeert in IQ, maar wel via de MRDH nauw betrokken blijft. Mogelijkheden worden verkend om op projectbasis de specifieke expertise vanuit IQ in te zetten voor sectorversterking (o.a. IT) en versterking van ons ecosysteem voor start ups en scale ups.

Businesspark Haaglanden (BPH)

- Een belangrijk subdoel van BPH is de dienstverlening aan ondernemers die op zoek zijn naar (her)huisvesting. Dit vindt plaats via het regionaal digitaal loket en de betrokken accountmanagers (frontoffice). Er is een communicatieplan opgesteld met acties om de vindbaarheid van BPH te vergroten.
- Het werkteam heeft samen met de frontoffice input geleverd voor het opstellen van een propositie, waarmee BPH zich meer wil profileren richting ondernemers, MRDH en provincie.
- Gericht op kennisverwerving over beter benutten van de ruimte op bedrijventerreinen is hier op een 17-tal bedrijventerreinen gelegen binnen BPH een onderzoek gestart.

Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)

- In 2022 is de MRDH gestart met het actualiseren van de Strategie Werklocaties 2019-2030. Dit naar aanleiding van de uitvraag van provincie Zuid-Holland om een regionale bedrijventerreinenstrategie op te stellen. Kantoren en detailhandel zijn nog buiten beschouwing gebleven. Om te komen tot een actualisatie is er een uitgebreid regionaal participatietraject doorlopen.
- De regionale bedrijventerreinenstrategie is opgesteld en aan de provincie aangeboden ter vaststelling.

Ambitie 2: Stimuleren van MKB-ondernemers in digitalisering

Ondernemers ervaren de nodige belemmeringen bij de digitalisering van hun bedrijfsvoering. De twee grootste belemmeringen zijn een gebrek aan kennis en aan medewerkers met de juiste IT-skills. Hierdoor kunnen deze ondernemers minder snel innoveren en interne processen optimaliseren. Zoetermeer neemt deel aan het faciliteren van een regionaal MKB Digitaal Platform. Het platform is een samenwerking van de provincie Zuid-Holland en de gemeenten Den Haag, Zoetermeer, Krimpen aan den IJssel en Rotterdam. Wat hebben we gerealiseerd in 2022?

- Deelname aan de voorbereiding van een regionaal online platform waar alle initiatieven (publiek én commercieel) rondom digitalisering van het MKB in Zuid-Holland, onder één dak te vinden zijn voor het brede MKB in de provincie Zuid-Holland.
- De gemeente is aangesloten bij een MOOC's, massive open online courses, waarop IT-cursussen gratis online beschikbaar worden gesteld aan het brede MKB in de deelnemende gemeenten.
- Het accountmanagement economie neemt de digitaliseringsmogelijkheden mee tijdens bedrijfsbezoeken en ondernemers netwerkbijeenkomsten. Ook wordt hiervoor aandacht gevraagd in publicaties voor ondernemers. Via sociale media (LinkedIn en Twitter) van Ter Zake Het Ondernemershuis en scalebooster zijn oproepen en publicaties rond digitalisering (w.o. van MKB-Digiwerkplaats) ondersteund.
- In 2022 heeft Zoetermeer samen met de gemeenten Capelle aan den IJssel, Den Haag en Schiedam een MKB-deal gesloten voor een Digitaliseringsvoucher MKB die tot stand is gekomen vanuit de Provincie Zuid-Holland en een bijdrageregeling vanuit de MRDH. Hiervoor was vanuit de gemeente een budget van € 33.333, - beschikbaar gesteld. De bijdrage vanuit de MKB-deal heeft deze bijdrage verdubbeld. Zoetermeer heeft 44 aanvragen ontvangen en daarvan zijn er 34 aanvragen toegekend. Het budget is volledig benut.

Rapportcijfer over de dienstverlening van de gemeente aan ondernemers in Zoetermeer (Realisatie 2022) **Omschrijving**

De waardering van Zoetermeerse ondernemers voor het ondernemingsklimaat.

Bron: Ondernemerspeiling

Type	2021	2022
Begroting	6,5	6,5
Realisatie	6,5	6,2

Toelichting

Doel gehaald: Nee

Toelichting: De respons op de ondernemerspeiling 2022 is 565. Van deze respondenten vulden er 489 de hele vragenlijst in. Dit is een netto respons van 10%.

De gemeentelijke dienstverlening is met een gemiddeld rapportcijfer 6,2 beoordeeld en daarmee ten opzichte van 2020 gedaald met 0,3 procentpunt (6,5). De dienstverlening is onderzocht aan de hand van telefonisch contact (GIP), fysiek contact en de website. In 2022 is de score op bereikbaarheid van het GIP het laagst beoordeeld met een 5,4. Dit was in 2020 nog een 6,4. De gastvrijheid van het GIP is eveneens lager beoordeeld (2022: 6,7 en 2020: 7,6). Ondernemers zijn tevreden over de medewerkers die zij persoonlijk spreken op het gebied van snelheid en gastvrijheid, alhoewel de beoordeling op gastvrijheid wel lager is dan in 2020 (2022: 7,8 en 2020: 8,1). Bij de dienstverlening via de website wordt de gebruiksvriendelijkheid en betrouwbaarheid van de informatie het hoogst beoordeeld met een gemiddeld rapportcijfer 6,8. Dit was twee jaar geleden gemiddeld een 7. Net als in 2020 wordt het vinden van de juiste antwoorden op vragen het laagst beoordeeld, gemiddeld met een 6,3 (2020: 6,6)

Over het algemeen beoordelen ondernemers de dienstverlening aan hen dus wat lager dan twee jaar geleden. Telefonisch contact springt er echt uit. In 2020 werd nog 31% direct geholpen en 29% doorverbonden. In 2022 werd slechts 10% direct geholpen en 30% doorverbonden. Daarnaast hoorde 10% in 2022 niets meer van de gemeente en dat was in 2020 nog 6%. Opmerkelijk is dat de beoordeling over het telefonisch contact aanzienlijk lager is bij bedrijven van 0-1 persoon dan bij de ondernemers met meer werkzame personen.

Doelstelling 1.4 Bevorderen groei werkgelegenheid

Ambitie 3: Impuls geven aan de kenniseconomie

Het gemiddeld opleidingsniveau van de beroepsbevolking ontwikkelt zich relatief ongunstig ten opzichte van het opleidingsniveau dat gevraagd wordt in vacatures bij de gevestigde bedrijven en instellingen in Zoetermeer. Om deze ontwikkeling te keren sturen we op een 'levenlang ontwikkelen' strategie. Wat hebben we gerealiseerd in 2022?

Benutten vier sterke economische sectoren en initiëren crossovers

- Start- & scale-ups worden (proactief) ondersteund en (daar waar mogelijk) rond hun groei-uitdagingen in contact gebracht met intermediairs in het regionale start- & scale-up ecosysteem.

- Er is alleen strategisch accountmanagement ingezet binnen de sector IT, gericht op doorontwikkeling van Dutch Innovation Park.
Versterken verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt
- Verkennende contacten zijn gelegd met andere campussen in de regio: I-EMDelft en de Wageningen UR Glastuinbouw in Bleiswijk. Verbinding wordt gezocht tussen arbeidsmarkt en onderwijs in de IT en logistieke sector.

Verkenning van de personeelsvraag bij ondernemers in de logistieke sector voor de korte termijn, middellange termijn en lange termijn is gestart. Dit onderzoek is met een half jaar opgeschoven vanwege de prioriteit die gegeven is aan vluchtelingenopvang.

Behoud van een gezonde woon-werkbalans

- Gestart is met het opstellen van gebiedsvisie Van Tuylpark en omgeving, met als onderdeel de noordelijke bedrijventerreinen.
- De gebiedsvisie kantorencluster A12-zone is nog niet opgepakt.

Doorontwikkeling Dutch Innovation Park

- Op het Dutch Innovation Park groeit het aantal arbeidsplaatsen sterk en meer dan gemiddeld in Zoetermeer. In 2022 zijn er ongeveer 130 nieuwe arbeidsplaatsen bijgekomen, (o.a. door vestiging van Kennisnet, Addverb, Fieldwork, Overload Worldwide en SDF (Kubo). Er gingen echter ook bedrijven weg: o.a. Sqits en Bureau Vijftig/Grey Valley (een verlies van ongeveer 15-20 arbeidsplaatsen). Alles bij elkaar opgeteld komen we op een toename van ongeveer 110 arbeidsplaatsen op het Park. Een groeipercentage van ongeveer 6,8%.
- De nieuwbouw voor Lamboo Medical & Siemens is opgeleverd: 21.000m².
- Er is een langjarige overeenkomst bereikt met de beursgenoteerde Twentse Kabel holding.
- De Dutch Innovation Community is gegroeid met 25%.

Toename aantal arbeidsplaatsen (Realisatie 2022) **Omschrijving**

Bron: Gemeentelijke database

Type	2021	2022
Begroting	372	372
Realisatie	474	712

Toelichting

Doel gehaald: N.v.t.

Toelichting: Volgens het regionale werkgelegenheidsregister is het aantal arbeidsplaatsen in 2022 toegenomen. In totaal met 712 arbeidsplaatsen naar 54.419 (+1,3%). Een inschatting van de werkgelegenheidsgroei was lastig vanwege onduidelijkheid over het vervolg van het beëindigen van de ondersteuningsmaatregelen aan ondernemers. De doelstelling is daarom gelijk gehouden met die van vorig jaar.

De vier sterke sectoren bieden 34.805 arbeidsplaatsen. Dat zijn er 583 meer dan vorig jaar en het betreft 63% van het totaal aantal arbeidsplaatsen in de gemeente. Het aantal arbeidsplaatsen in andere sectoren is eveneens toegenomen, maar geringer (+139 van 19.475 naar 19.614). Binnen de vier sterke sectoren heeft de grootste toename plaatsgevonden in de sector gezondheid. Namelijk van 6.680 naar 6.943 arbeidsplaatsen (+263). Voor de overige sectoren geldt:

- Bouw en installatie: +101 arbeidsplaatsen (van 2.333 naar 2.434)
- Handel en logistiek: +139 arbeidsplaatsen (van 11.609 naar 11.748)
- ICT en dienstverlening: +79 arbeidsplaatsen (van 13.601 naar 13.680)

Doelstelling 1.5 Stimuleren duurzame arbeidsparticipatie

Re-integratiebeleid en De Binnenbaan

Het tweede jaar van De Binnenbaan stond in het teken van de doorontwikkeling van de dienstverlening met als doel om iedereen een kans op werk te bieden, al dan niet met ondersteuning. Re-integratietrajecten kregen verder vorm en er zijn nieuwe samenwerkingsafspraken met werkgevers en collega-werkbedrijven gemaakt. Met het project 'Oekraïne werkt' zijn 48 Oekraïense kandidaten bemiddeld naar werk in met name de horeca, het groen en transport & logistiek.

Het bouwen van een nieuwe organisatie kost tijd waardoor ook in 2022 nog veel is geïnvesteerd in het op orde krijgen van werkprocessen, datakwaliteit en het aantrekken van nieuwe collega's. Zorgen waren er over het ziekteverzuim, de werkdruk en - mede door de krappe arbeidsmarkt - het verloop van kadermedewerkers. De Binnenbaan heeft hierop een actieplan gemaakt en geïnvesteerd in de bedrijfscultuur.

Een belangrijke opdracht van De Binnenbaan is om mensen met een arbeidsbeperking te plaatsen bij werkgevers. Het aantal plaatsingen met loonkostensubsidie lag met 156 personen eind 2022 op het afgesproken schema. Het aantal plaatsingen op een beschutte werkplek lag met 54 plekken eind 2022 iets onder de verwachting. Er zijn minder mensen dan verwacht ingezet op de interne werksoorten van De Binnenbaan omdat het re-integratietraject de Startbaan minder dan verwacht is ingezet. Dit legt druk op het bedrijfsresultaat en De Binnenbaan heeft daarom een actieplan gemaakt om de doorstroom naar de Startbaan te bevorderen. De Startbaan is bedoeld om mensen op de werkvloer te begeleiden en werkfit te maken. Daarnaast bleef ook de uitstroom vanuit de uitkering naar werk achter (zie bij de indicator).

SROI en SEBO

Zoetermeer vraagt van ondernemers die een opdracht mogen uitvoeren voor de gemeente om een sociale prestatie te leveren. Dat noemen we met een Engelse term Social Return on Investment (SROI). Eind 2022 stond de teller op 130 contracten met daarin een sociale prestatieafspraken. In het hele jaar zijn 42 kandidaten geplaatst bij een werkgever. Meestal gaat het om tijdelijke plaatsingen. In 1 geval is een vast contract aangeboden. De gemeenschappelijk regeling (GR) H10 maakt ook veel prestatieafspraken, maar deze zitten niet in de genoemde cijfers omdat die niet specifiek voor Zoetermeer gelden. In deze GR wordt samengewerkt met 10 gemeenten in de regio. Naast sociale prestatieafspraken kennen we in Zoetermeer het keurmerk voor Sociaal Economisch Betrokken Ondernemers (SEBO). In 2022 zijn er 2 nieuwe SEBO-ondernemers bijgekomen. In totaal zijn er nu 53 keurmerkhouders. Daarnaast zijn er 3 ondernemers die het SEBO-keurmerk hebben aangevraagd en momenteel SEBO aspirant-lid zijn. Er zijn 3 goed bezochte SEBO-evenementen georganiseerd. Deze bijeenkomsten worden gewaardeerd door de ondernemers.

Inzet op kwaliteit van matches

In 2022 is de pilot HalloWerk geëvalueerd en afgerond. De pilot had als doel om werkgevers en werkzoekenden op een andere manier met elkaar in contact te laten komen, namelijk door (digitaal) te matchen op vaardigheden en competenties. De pilot is geëvalueerd en op basis van de vooraf gestelde doelen heeft de pilot niet opgeleverd wat was beoogd. Het bestuur van Zuid-Holland Centraal heeft daarom besloten de werkwijze via het platform HalloWerk niet te continueren. Het toeleiden naar krachteberoepen op basis van vaardigheden en competenties blijft actueel. In 2022 is landelijk geïnvesteerd in een dashboard skills door UWV en Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB). Dit dashboard wordt door professionals gebruikt om meer mensen toe te leiden naar krachteberoepen.

Regionaal mobiliteitsteam

Voor inwoners die werkloos zijn geraakt of met werkloosheid worden bedreigd is er een Regionaal MobiliteitsTeam ingericht (RMT). In dit team werken werkgeversorganisaties, vakbonden, gemeenten, UWV, het MBO en SBB samen om te voorkomen dat werkzoekenden in een uitkeringssituatie komen. De gemeente Zoetermeer heeft als centrumgemeente de coördinerende rol om partijen bij elkaar te brengen in het RMT.

In 2022 waren 292 aanmeldingen bij het RMT, waarvan 135 inwoners uit Zoetermeer. De meest mensen melden zichzelf bij het RMT (74). Daarnaast kreeg het RMT veel aanmeldingen via de vakbeweging (55) en via UWV (41). Van de 164 trajecten die zijn afgerond hebben 57 mensen een baan gevonden, 14 zijn gestart met een opleiding en 21 zijn doorverwezen naar een ander loket (bijvoorbeeld schuldhulpverlening).

Ondersteuning aan ondernemers

In 2022 zijn vanuit het Regionaal Mobiliteitsteam 48 ondernemers ondersteund, waarbij er gesprekken zijn gevoerd over het versterken van de onderneming. Wanneer het niet mogelijk was om de onderneming voort te zetten, hebben ondernemers ondersteuning gekregen om een baan in loondienst te vinden. Vaak ook in combinatie met omscholing Ondernemers met een hulpvraag op het gebied van inkomen en schulden zijn doorverwezen, onder meer naar de afdeling Schuldhulpverlening en het Regionaal Bureau Zelfstandigen (RBZ). In 2022 heeft het RBZ 49 ondernemers uit Zoetermeer ondersteund.

Regionaal werkcentrum

In de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal is de ambitie uitgesproken om een pilot te starten met het realiseren van een Regionaal Werkcentrum. Een Regionaal Werkcentrum is een centraal punt in de regio waar diverse partners gezamenlijk hun dienstverlening aanbieden. Hier kan elke inwoner spontaan binnenlopen. Mensen kunnen zich oriënteren op werk, scholings- en loopbaanadvies krijgen, een workshop volgen of met een concrete vacature of baan naar buiten lopen. Het Regionaal Werkcentrum is er ook voor dienstverlening aan de werkgevers.

Afgelopen jaar zijn diverse gesprekken gevoerd met de stakeholders om draagvlak te creëren voor het starten van een pilot. Een intentieverklaring is in voorbereiding. Daarnaast zijn de samenwerkingsstructuur en de spelregels in de regio geëvalueerd en aangepast om zo slagvaardiger te zijn. Ook sluit de nieuwe structuur beter aan op de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur die landelijk wordt vormgegeven.

Aanpak jeugdwerkloosheid

In 2022 is vanuit de regio Zuid-Holland Centraal de capaciteit van de Leerwerkmakelaars uitgebreid om kwetsbare jongeren te ondersteunen bij het vinden van een stageplaats en het vinden van werk. Ook is in 2022 gestart met een regionale werkgroep Praktijkleren. Om praktijkleren stevig te positioneren is een Adviseur Praktijkleren gestart die aan de slag is gegaan met de leerweg Praktijkleren met een Verklaring. Deze leerweg biedt mogelijkheden om in de praktijk opgedane kennis, werkzaamheden, competenties en ervaring inzichtelijk te maken. Dit is met name relevant voor jongeren voor wie het (nog) niet haalbaar is een mbo-diploma of mbo-certificaat te halen.

% Arbeidsparticipatie (Realisatie 2022)

Omschrijving

Het aandeel (= percentage) werkenden van de totale bevolking is de arbeidsparticipatie.

Alle 15- tot 67-jarigen behoren tot de potentiële beroepsbevolking.

Bij het vaststellen van de arbeidsparticipatie wordt uitgegaan van een grens van 12 uur per week werken.

Bron: CBS

Type	2021	2022
Begroting	74 %	68 %
Realisatie	71 %	73 %

Toelichting

Doel gehaald: Ja

Toelichting: De arbeidsparticipatie ligt op een hoog niveau door de gunstige omstandigheden op de arbeidsmarkt.

Uitstroom naar werk (Realisatie 2022)

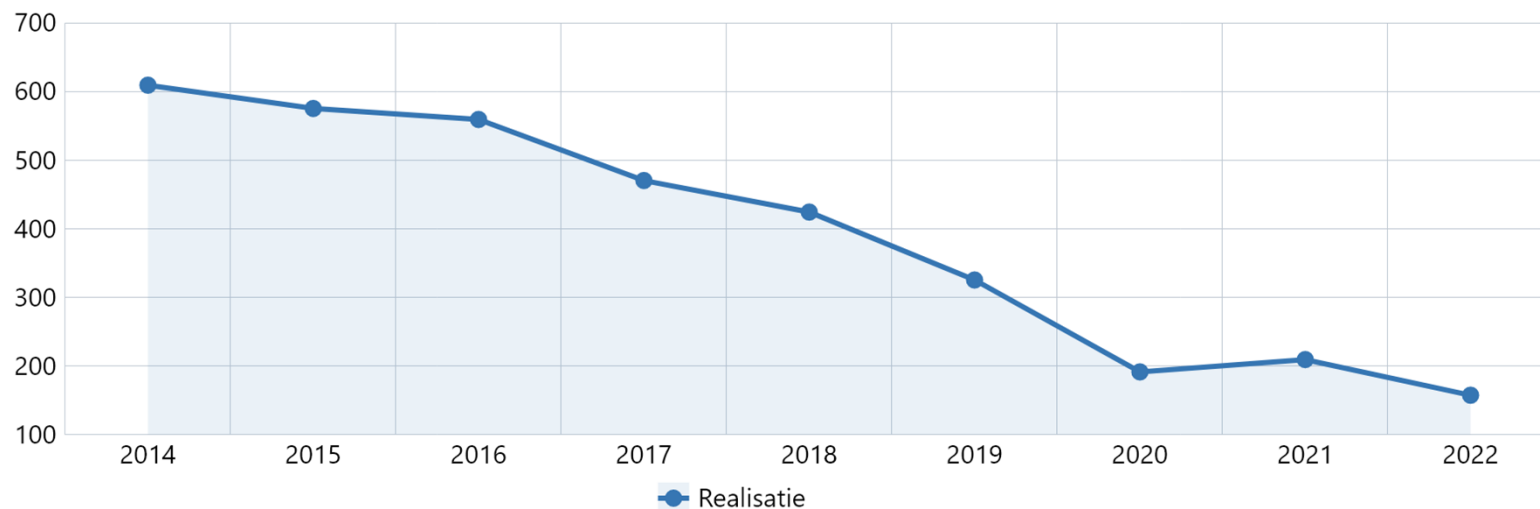
Omschrijving

Bron: Suites4 SociaalDomein

Type	2021	2022
Begroting	375	225
Realisatie	209	157

Trendgrafiek Uitstroom naar werk (Realisatie 2022)

Omschrijving

Bron: Suites4 SociaalDomein

Toelichting

Doel gehaald: Nee

Toelichting: De uitstroom naar werk blijft achter bij de verwachtingen. Hieraan draagt bij dat mensen die in deze krappe arbeidsmarkt nog in de bijstand zitten een relatief grote afstand tot de arbeidsmarkt hebben en dus moeilijk bemiddelbaar zijn. Daarnaast valt op dat de uitstroom naar werk bij specifieke groepen achterblijft zoals bij vergunninghouders en mensen die een bijstandsuitkering ontvangen nadat het recht op een WW-uitkering afloopt. De redenen hiervoor zijn niet bekend. Niet-Uitkeringsgerechtigden die door De Binnenbaan aan werk zijn geholpen zitten niet in dit cijfer. Denk hierbij aan Oekraïners en leerlingen die vanuit het praktijkonderwijs (pro) en het voortgezet speciaal onderwijs (vso) direct aan het werk zijn gegaan.

Deeltijd werkenden met uitkering (Realisatie 2022)

Omschrijving

Aantal uitkeringsgerechtigden dat op 31-12 inkomsten uit parttime werk heeft.

Bron: Suites4 SociaalDomein

Type	2021	2022
Begroting	700	700
Realisatie	506	511

Toelichting

Doel gehaald: Nee

Toelichting: Het liefst zien we dat mensen volledig uit de uitkering komen met een baan. Maar een deeltijdbaan kan een opstapje zijn. In deze krappe arbeidsmarkt zien we meer mensen volledig uitstromen richting werk, ook mensen die al parttime werkten. Daarnaast is de instroom in de bijstand van mensen die parttime werken momenteel op een laag niveau.

Tegelijkertijd zien we nog een groep in de bijstand voor wie parttime werken een grote opgave is. We zien dat voor hen parttime werken het hoogst haalbare is en dat er voor hen geen perspectief op duurzame uitstroom uit de bijstand is, ook niet in de huidige krappe arbeidsmarkt.

Uitstroom naar school (Realisatie 2022)

Omschrijving

Aantal jongeren dat vanuit een bijstandsuitkering weer uitstroomt naar school.

Bron: Suites4 SociaalDomein

Type	2021	2022
Begroting	40	40
Realisatie	32	19

Toelichting

Doel gehaald: Nee

Toelichting: In de huidige krappe arbeidsmarkt zien we relatief weinig uitstroom uit de bijstand vanwege scholing. Dat heeft mogelijk te maken met de grote

vraag naar arbeidskrachten. Mensen gaan daardoor eerder aan het werk dan met een opleiding starten.

Doelstelling 1.6 Voorzien in noodzakelijke middelen van bestaan

Inkomensvoorzieningen en minimabeleid

In 2022 speelde er veel op het vlak van inkomstenvoorzieningen en minimabeleid. Externe oorzaken, waaronder de gevolgen van de oorlog in Oekraïne, zorgde ervoor dat extra ondersteuning van huishoudens nodig was. Dankzij maatwerk, passende maatregelen en nauwe samenwerking met organisaties in de stad is het gelukt om Zoetermeeders die dat nodig hadden een handje te helpen.

Een voorbeeld van een onverwachte opgave het afgelopen jaar bleek de energiecrisis, waar wij ook in Zoetermeer de gevolgen van merkten. De sterk stijgende energieprijzen en de hoge inflatie zorgden bij veel huishoudens voor (extra) bestaansonzekerheid. De Voedselbank, Stichting Leergeld en Stichting urgente noden Zoetermeer (SunZ), hebben waar nodig extra steun geboden om huishoudens te helpen met de absolute basisbehoeften. Deze partners hebben waar nodig extra financiële steun ontvangen van de gemeente. De raad heeft daarbij ook extra middelen beschikbaar gesteld voor noodsituaties. Een deel van deze middelen is daardoor beschikbaar voor het noodfonds voor huishoudens (SunZ). De middelen waren daarnaast bedoeld voor maatschappelijke organisaties, zoals verenigingen, waardoor er een noodfonds voor maatschappelijke organisaties is gestart (zie doelstelling 4.1 programma Vrije tijd). Voor bedrijven is gestart met te onderzoeken of en wat voor hulp mogelijk zou zijn. Ook hebben we in december een Geldpunt opgetuigd, waar alle inwoners die vragen hebben over geld, dan wel geldzorgen hebben, terecht kunnen.

Als reactie op de energiecrisis kwam er de energietoeslag. Een financieel steuntje in de rug voor inwoners die het financieel al niet breed hadden en door de snel stijgende energieproblemen in acute geldnood leken te komen. Deze toeslag is uitgekeerd aan ongeveer 6.800 huishoudens. De doelgroep bestond uit huishoudens met een inkomen niet hoger dan 120 procent van de bijstandsnorm. De hoogte van de toeslag was (maximaal) € 1.300. In totaal ging het om ongeveer € 8,4 mln.

De gemeente heeft ook verschillende inkomensondersteunende voorzieningen, om huishoudens met weinig financiële middelen toch mee te laten doen in de samenleving. Een voorbeeld is de ZoetermeerPas voor deelname aan culturele, sportieve en educatieve activiteiten, waaraan in 2022 ruim 10.300 mensen deelnamen. Dat is een stijging van het aantal deelnemers in vergelijking met 2020 en 2021, toen ruim 9000 mensen deelnamen.

Andere inkomensondersteunende voorzieningen zijn bedoeld om huishoudens te ondersteunen in bepaalde kosten. De bijzondere bijstand is bijvoorbeeld bedoeld voor onvoorzien noodzakelijke kosten. Of de collectieve zorgverzekering (Gemeentepolis) voor mensen met een laag inkomen, met als doel dat deze groep goed verzekerd is. De verzekeraar geeft een korting en de gemeente betaalt vanuit de armoedemiddelen per deelnemer een deel van de premie. Het aantal deelnemers is afgenomen van 4.411 in 2020 naar 4.325 in 2021 en 4.167 in 2022. Hoewel de Gemeentepolis verhoudingsgewijs goedkoop is en bij de meest uitgebreide polis het eigen risico is meeverzekerd (wat wanneer dit geheel aangesproken wordt financieel voordelig is), is het goed mogelijk dat meer huishoudens voor wie iedere euro telt, toch kiezen voor een zo goedkoop mogelijke basisverzekering buiten de gemeente om. Dit kan een verklaring zijn voor de terugloop in het aantal deelnemers.

Als het gaat om het bevorderen van bestaanszekerheid sloot de gemeente Zoetermeer aan bij verschillende gremia, zoals werkgroepen van de VNG en Divosa en de kerngroep G40 om mee te doen in de lobby tot een gezamenlijke aanpak van armoede met het Rijk en belangenorganisaties.

Ontwikkelingen bijstandsvolume en Bbz light

In 2022 daalde tussen 1 januari en 31 december het bijstandsvolume in Zoetermeer met 0,9%. Volgens de Divosa Benchmark daalde het bijstandsvolume in

diezelfde periode bij vergelijkbare gemeenten met ongeveer 5%. De bijstandslasten in Zoetermeer zijn hierdoor relatief gezien minder gedaald. We zien dat vooral de uitstroom naar werk achterblijft bij vergelijkbare gemeenten (zie ook bij de indicator 'uitstroom naar werk' onder doelstelling 1.5). Het college blijft deze ontwikkelingen nauwlettend monitoren en het is onderdeel van de gesprekken met De Binnenbaan.

Bij aanvang van 2022 was bekend dat er nog ongeveer 100 zelfstandigen in de steunregeling voor zelfstandigen zaten (de Bbz light). (De voorloper van deze regeling was de Tijdelijke regeling Ondersteuning Zelfstandige Ondernemers (TOZO) die in het leven was geroepen vanwege de coronacrisis. Daarop deden bij de start van de regeling 2.000 ondernemers een beroep.) Onduidelijk was hoeveel van hen na afloop van de Bbz-light-regeling per 1 april 2022 door zouden stromen naar de bijstand. Uitgangspunt bij de Perspectiefnota betrof 1 op de 3. Bij de jaarrekening constateren we 1 op de 10. Het economisch klimaat was kennelijk dermate gunstig in 2022 dat meer ondernemers dan verwacht zichzelf wisten te redden.

Schuldhelpverlening

Schuldhelpverlening bestaat uit gerichte informatie, advies, bemiddeling, budgetbeheer, cursus en/of toeleiding naar specialistische hulp. Na een periode van stabilisatie zagen wij een toename van 318 naar 349 aanmeldingen (+9,8%). Schuldhelpverlening werd begin 2022 bemoeilijkt door de coronamaatregelen. Er is extra aandacht geweest voor een persoonlijke (telefonische) benadering omdat fysiek contact niet (altijd) kon worden geboden. Meer inwoners met financiële problemen, vaak met complexere problematiek meldden zich voor informatie en advies (voorintake). Ook maakten meer inwoners gebruik van zelfhulpinstrumenten zoals de Nibud geldplannen (+22%). De kwaliteit van onze dienstverlening is wederom geborgd doordat we voldoen aan de (vernieuwde) audit van de branchevereniging voor schuldhelpverlening en sociaal bankieren.

Bij de wettelijke vroegsignalering hebben we overeenkomsten gesloten met nieuwe vaste lastenpartners (woningverhuurders, zorgverzekeraars, energie- en waterleveranciers). Het systeem van vroegsignalering is bedoeld om vroegtijdig hulp te kunnen bieden en daarmee te voorkomen dat achterstanden oplopen en problematische schulden ontstaan. Het aantal signalen dat de gemeente van vaste lastenpartners kreeg bleef redelijk stabiel (van 7.508 naar 5.952). De landelijke afspraken met energie- en waterleveranciers zijn aangepast. Dat vereist ook dat we aandacht blijven geven aan het stroomlijnen van ons werkproces om mensen beter te bereiken met een hulpaanbod

We hebben diverse maatregelen en samenwerkingen met maatschappelijke partners zodat inwoners tijdig ondersteuning weten te vinden. Een voorbeeld zijn de preventie-activiteiten die de gemeente uitvoert samen met partners en vrijwilligers. De preventiemedewerkers sloten zoveel mogelijk aan met informatie en advies bij de wijkgerichte aanpak en projecten van wijkregisseurs en (basis)scholen (o.a. Wijkfeest Oosterheem, Week van het Geld). Via de inzet van sociale media is het bereik van het initiatief #OMGZoetermeer onder jongeren toegenomen. Met de eigen communicatie-uitingen sloten we zoveel mogelijk aan op landelijke campagnes van de overheid.

De cursus 'Omgaan met geld' is weer ingezet om de financiële vaardigheid van inwoners te bevorderen. De cursus vindt bewust in kleine groepen plaats, maar de grote uitval maakt het nodig om een andere opzet te overwegen. In het kader van het Programma Sociale innovatie is er gewerkt aan voorstellen om samen met werkgevers verborgen schulden onder werknemers te vinden, het voorkomen van (economische) dakloosheid en het creëren van basisbanen. Deze voorstellen zijn met name gericht op het versterken van de bestaanszekerheid.

We zijn aangesloten bij het landelijk Waarborgfonds saneringskredieten. Daarvoor is een overeenkomst aangegaan met Kredietbank Nederland.

We hebben gezorgd voor continuering van budgetbeheer voor bijna 100 inwoners toen de contractpartner niet meer aan zijn verplichtingen voldeed. Drempels verlagen in de dienstverlening is een belangrijk speerpunt. Daarom is ervoor gezorgd dat een medewerker van de contractpartner wekelijks één dag per week bij de gemeente op het stadhuis voor zowel inwoners als schuldhelpverleners bereikbaar is. Eind 2022 is de opdracht voor budgetbeheer opnieuw aanbesteed.

De pilot met Buddy-app is geëvalueerd. Ondanks verbreding van de doelgroep waren er te weinig deelnemers. Conclusie is dat de app geen meerwaarde bood bij de nazorgfase of als aanvulling voor de gemeentelijke dienstverlening.

Uitvoering Wet Inburgering

In 2022 is de nieuwe Wet inburgering 2021 (Wi2021) gestart. De Wi2021 is een lerend stelsel, bedoeld om inburgeringsplichtigen zo snel als mogelijk zelfstandig deel te laten nemen aan de maatschappij. Sinds de inwerkingtreding van de Wi2021 is de uitvoering in volle gang. Er waren zowel landelijke als lokale ontwikkelingen die de uitvoering en verdere implementatie van de wet hebben belemmerd. Zoals de opvang van ontheemden uit Oekraïne, de onduidelijkheid vanuit het rijk voor structurele financiële middelen voor de onderwijsroute en de registratie problemen bij de Dienst Uitvoering Onderwijs.

Door alle ontwikkelingen is het team inburgering in augustus 2022 van start gegaan met de uitvoering van de nieuwe wet. Op 31 december 2022 zijn er 50 inburgeringsplichtigen gestart met hun traject. Bij de start van het traject wordt een leerbaarheidstoets afgenomen voor het bepalen van de route die het beste past bij de inburgeraar. Van de 50 inburgeringsplichtigen zijn er 17 aangemeld voor de B1-leerroute en worden ze in samenwerking met de Binnenbaan actief bemiddeld naar werk. Er zijn 12 inburgeringsplichtigen gestart met de onderwijsroute. Hier wordt met de onderwijsinstelling actief ingezet op het behalen van een MBO, HBO of WO diploma, om de kans op betaald werk en deelname aan de maatschappij te vergroten. Daarnaast is de (her)aanbesteding van de zelfredzaamheidsroute eind 2022 afgerond en zijn de eerste 7 inburgeringsplichtigen hiervoor aangemeld.

Aantal bijstandsuitkeringen (Realisatie 2022)

Omschrijving

Aantal bijstandsuitkeringen levensonderhoud per 31-12

Bron: Suites4 SociaalDomein

Type	2021	2022
Begroting	3.113	2.725
Realisatie	2.594	2.571

Toelichting

Doel gehaald: Ja

Toelichting: Het bijstandsvolume bevindt zich vanwege de krappe arbeidsmarkt op een heel laag niveau. Het bijstandsvolume is weliswaar gedaald en ook harder gedaald dan ten tijde van de begroting werd verwacht, maar toch rapporteren we in deze jaarrekening een nadeel op de BUIG. Zie hierover de toelichting op de financiële afwijkingen BUIG & Bbz in de jaarrekening onder doelstelling 1.6.

Bereik minimaregelingen uitgedrukt in % doelgroep (Realisatie 2022)

Omschrijving

Bereik uitgedrukt in som van % doelgroep Zoetermeerpas / Collectieve ziekteverzekering / Kwijtschelding gedeeld door 3.

Bron: Gemeentelijke administratie

Type	2021	2022
Begroting	85 %	85 %
Realisatie	63 %	65 %

Toelichting

Doel gehaald: Nee

Toelichting: Het bereik minimaregelingen als effectindicator is een gemiddelde van het bereik van drie regelingen collectief aanvullende verzekering, de ZoetermeerPas en kwijtschelding lokale belastingen. Opgemerkt wordt dat het berekenen van het bereik met veel mitsen en maren is omkleed. Het berekenen van werkelijk bereik is niet goed mogelijk. Bijvoorbeeld omdat de omvang van doelgroepen niet goed kan worden bepaald. Dit komt onder andere doordat CBS cijfers afgerond op honderdtallen levert, die ook nog eens een of twee jaar achterlopen. Daarbij geeft CBS alleen de cijfers van huishoudens die minstens 1 jaar op een bepaald inkomensniveau zitten. De groep die op een bepaald moment op een inkomensniveau zit en in aanmerking komt voor een voorziening is groter. Ook geldt bijvoorbeeld voor kwijtschelding, dat de doelgroep niet met een harde inkomensgrens is af te bakenen. Voor het bepalen van het recht op kwijtschelding gelden meer parameters, zoals 'vermogen', maar daar bieden CBS-cijfers geen inzicht in. En zo zijn er meer zaken. Doordat er zoveel onzekerheden zijn, is het de vraag welke waarde aan het cijfer gehecht moet worden. Daarbij wordt ook benadrukt dat 'bereik' weinig zegt over 'impact'.

Gerealiseerde baten, lasten en saldo per doelstelling (inclusief reservemutaties)

Bedragen x €1.000

Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie	Lasten jaarrekening	Baten jaarrekening	Saldo jaarrekening
Bijdragen aan maatwerk in spelen en leren (1.1)	-20.480	10.876	-9.604
Beperken uitval in het onderwijs (1.2)	-2.374	714	-1.660
Bevorderen van een beter vestigings- en ondernemersklimaat (1.3)	-1.409	836	-573
Bevorderen groei werkgelegenheid (1.4)	-308	0	-308
Stimuleren duurzame arbeidsparticipatie (1.5)	-21.087	3.583	-17.504
Voorzien in noodzakelijke middelen van bestaan (1.6)	-74.319	47.526	-26.793
TOTAAL PROGRAMMA	-119.976	63.535	-56.441

Financiën op hoofdlijnen

Kijkend naar het resultaat van Programma 1 zijn de meest in het oog lopende afwijkingen :

1. Onderwijshuisvesting – Vertraging in de oplevering van onderwijshuisvestingsprojecten zorgt voor een positief resultaat op de afschrijvingslasten;
2. Energiearmoede – In de aanpak van energiearmoede is er een afwijking aan de lastenkant door de energietoeslag aan huishoudens tot een sociaal minimum van 120%;
3. Dividenduitkering Binnenbaan – Een dividenduitkering van De Binnenbaan BV geeft een onverwacht voordeel aan de batenkant.

Doelstelling 1.1

Het budget is grotendeels bestemd voor onderwijshuisvesting. Daarnaast worden o.a. de kosten voor leerlingenvervoer, ontwikkeling kinderopvang, brede school, schoolbegeleiding en onderwijsachterstanden uit dit budget bekostigd.

Doelstelling 1.2

Het budget is grotendeels ingezet op uitvoering leerplicht, het terugdringen van voortijdig schoolverlaten en schoolmaatschappelijk werk.

Doelstelling 1.3

Het budget is o.a. ingezet voor (strategisch) beleid, maatregelen voor het versterken van het ondernemersklimaat en beheer van de warenmarkten. Daarnaast voor de verschillende samenwerkingen in de regio zoals de Logistieke hotspot A-12 corridor, Business Park Haaglanden.

Doelstelling 1.4

Het budget is ingezet voor accountmanagement, dienstverlening aan ondernemers. Daarnaast wordt het budget gebruikt voor stimuleringsmaatregelen en onderzoek.

Doelstelling 1.5

Het budget is ingezet om werkzoekenden te laten participeren op de (regionale) arbeidsmarkt en sociale activering door middel van o.a. bijdragen aan de verbonden partij De Binnenbaan BV.

Doelstelling 1.6

Het budget is ingezet voor uitkeringen levensonderhoud (bijstand), armoedebeleid (inkomensondersteunende voorzieningen zoals bijzondere bijstand of de Zoetermeer-Pas, maar ook bijvoorbeeld ondersteuning van partners) en voor zaken als handhaving.

Voor een verklaring van verschillen tussen begroting en rekening wordt verwezen naar hoofdstuk Jaarrekening/Toelichting op het overzicht van baten en lasten.